Algoritmizace

Třídění v lineárním čase

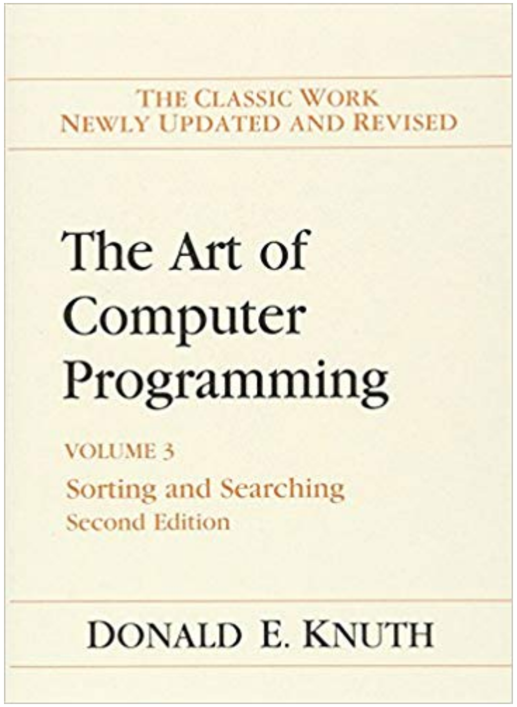

Osnova

- Třídění počítáním (CountingSort)
- Přihrádkové třídění (BucketSort)
- Radixové třídění (RadixSort)

Třídění v lineárním čase

Předpoklad: tříděné hodnoty (klíče) jsou přirozená čísla z množiny $\{0,1,\ldots,k\}$.

Třídění počítáním CountingSort

- pro každý prvek x spočítej # prvků $\le x$
- zapiš x na správnou pozici v setříděné posloupnosti na výstup

Vstup: pole `a` splňující předpoklad výše

Výstup: pole `b` obsahující prvky pole `a` uspořádané vzestupně

Pomocná datová struktura: pole `c[0..k]`

- pro uložení čítačů výskytů tříděných hodnot

Třídění počítáním CountingSort

```
def countingSort0(a,k):
    c = [0] * (k+1)
    for x in a:
        c[x] += 1  # četnosti
    i = 0
    for x in range(k+1):
        for cetnost in range(c[x]):
            a[i] = x
            i += 1
    return a
```

✖ Nefunguje, jsou-li tříděné prvky strukturované

- klíč + satelitní data

Třídění počítáním CountingSort

```
def countingSort(a,k,klic):
  c = [0]*(k+1)
  for x in a:
    c[klic(x)] += 1     # četnosti
  sum = 0
  for i in range(k+1): # kumulované č.
    c[i],sum = sum,c[i]+sum
  b = [0]*len(a)        # výstup
  for x in a:
    b[c[klic(x)]] = x
    c[klic(x)] += 1
  return b
```

Čas i prostor $\Theta(n+k)$

stabilní třídění
pořadí prvků
se stejným klíčem
se nemění

Přihrádkové třídění BucketSort

Třídění rozdělováním do přihrádek

CountingSort

- `c[0..k]` pole počítadel
- `c[i]` četnost prvku s klíčem `i`

BucketSort

- `c[0..k]` pole přihrádek
- `c[i]` seznam prvků s klíčem `i`

Přihrádkové třídění BucketSort

```
def bucketSort(a,k,klic):
    # prázdné přihrádky
    c = [[] for i in range(k+1)]
    for x in a:
        # vlož x do přihrádky
        c[klic(x)].append(x)
    b = []
    for prihradka in c:
        b += prihradka
    return b
```

Čas i prostor $\Theta(n+k)$

Přihrádkové třídění – variace

- Přihrádky `c[i]` lze implementovat jako spojové seznamy
- Co když jsou klíči desetinná čísla?
  - `klic(x)` $\in \langle 0, 1)$
  - pole `c[0..n-1]` kde `n` je délka vstupního pole `a`
  - vlož `x` do přihrádky (= na konec seznamu)
    `c[` $\lfloor$ `n`$\cdot$`klic(x)` $\rfloor$ `]`
  - každou přihrádku setřiď algoritmem InsertionSort
  - klíče rozmístěny rovnoměrně po $\langle 0, 1)$ $\Rightarrow$ čas $O(n)$

Radixové třídění RadixSort

Vicecestné příhrádkové třídění

Číslicové třídění

Herman Hollerith (1887)

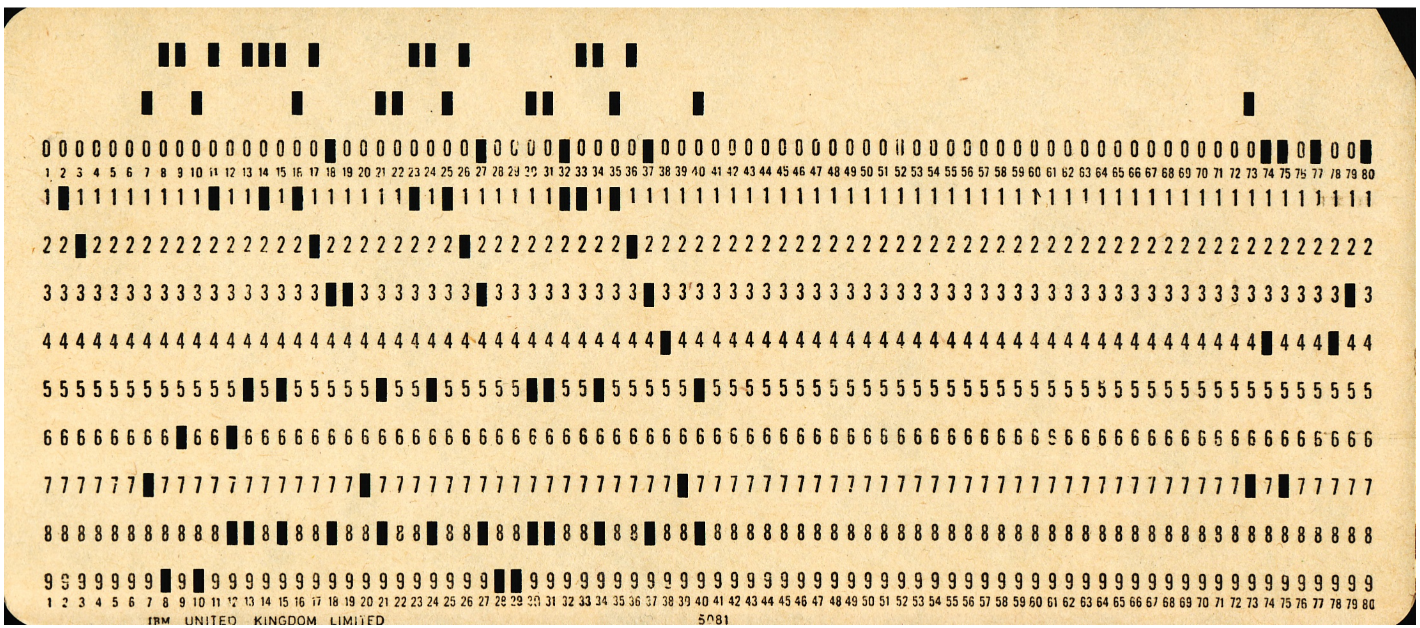

3 CLT
2 BKS
1 A-J
0 S-Z
11 J-R
12 A-I
R
IBM

Radixové třídění RadixSort

329	720	720	329
457	355	329	355
657	436	436	436
839	457	839	457
436	657	355	657
720	329	457	720
355	839	657	839

```
def radixSort(a,k,d,klic):
    # klic(a[i]) je d-tice ∈{0,1,…,k}^d
    for i in reversed(range(d)):
        stabilním algoritmem setřiď
        pole a dle i-té položky klíče
```

Radixové třídění – analýza

☝ **Invariant cyklu:** Po i-tém průchodu jsou prvky uspořádány dle posledních i souřadnic klíče.

☞ korektnost algoritmu

☝ **Složitost:** RadixSort pracuje v čase $O(d(n+k))$, pokud využívá stabilní třídění pracující v čase $O(n+k)$.

- $d = O(1)$ a $k = O(n) \Rightarrow$ třídění v čase $O(n)$

Radixové třídění – analýza

- Jak převést klíče na d-tice ?
  - klíč uložen v b bitech
  - pro lib. $r \le b$ lze klíč rozdělit na $\lceil b/r \rceil$ r-bitových "cifer"
  - každá "cifra" $\in \{0,1,\ldots,2^r\text{-}1\}$ $\Rightarrow$ CountingSort pro $k = 2^r\text{-}1$
  - jedna iterace v čase $O(n+k) = O(n+2^r)$, celkem d iterací
  - čas $O(d(n+2^r)) = O((b/r)(n+2^r))$
- Je-li dáno n a b, jak zvolit r, $r \le b$?

$b < \lfloor \log_2 n \rfloor$

- $n+2^r = O(n)$
- zvolme $r = b$ $\Rightarrow$ časová složitost $O(n)$

$b \ge \lfloor \log_2 n \rfloor$

- zvolme $r = \lfloor \log_2 n \rfloor$ $\Rightarrow$ časová složitost $O(bn / \log n)$